

PŘIHLÁŠKA

***DO SOUTĚŽE O CENU ZA NEJLEPŠÍ PŘÍPRAVU A REALIZACI
PROGRAMU REGENERACE MPR A MPZ ZA ROK 2020***

**Název
MPR/MPZ**

Městská památková rezervace Cheb

Zdůvodnění příhlášky

Proč se domníváte, že byste měli za příslušný rok získat Cenu za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR nebo MPZ, vyzvedněte významné památkové objekty v obci.

Charakteristika objektů, veřejného prostoru, souboru budov, chráněných území atd., které považujete za hlavní důvod k podání přihlášky do soutěže o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ za rok 2020, doplněnou fotodokumentací.

Svědectvím složitého vývoje Chebska jsou kulturní a historické památky - architektura, sochařská a malířská díla, lidová architektura, výrobky uměleckých řemesel i folkloristika a etnografie Chebska.

V roce 1981 bylo pro svoji jedinečnost a nutnost zachrany jednoho z nejstarších měst bylo historické jádro města Chebu prohlášeno městskou památkovou rezervací.

Ve svém vlastnictví má město přes 50 nejvýznamnějších památek ve městě: Chebský hrad, františkánský klášter, dominikánský klášter, klášter klarisek, městské opevnění, obě historické radnice, významné měšťanské domy včetně souboru bizarních domů Špalíček na náměstí, městský dvůr, školní historické budovy, kašny a sochy.

Cheb patří bezesporu k nejstarším a nejzajímavějším městům, které může naše kulturní dědictví nabídnout. Vrstevnatost vývoje tohoto starého sídla je dodnes čitelně zhmotněna v jeho celkové struktuře i v jeho jednotlivých detailech. Významnost Chebu je ještě zvýrazněna jednou z nejzachovalejších císařských falcí, která z něj činí místo s kulturně nadnárodním přesahem.

Cheb leží v mírně zvlněné krajině rozsáhlé kotliny Chebské pánve při horním toku řeky Ohře. Vzhledem ke své poloze měl od nepaměti roli významné komunikační křižovatky mezi směry: Sokolov - Karlovy Vary - Praha a oblastí jihozápadních Čech s Plzeňskou kotlinou. Od přelomu 5. a 6. stol. našeho letopočtu až do přibližně 11. století bylo Chebsko osídleno slovanským obyvatelstvem. Někdy na přelomu 9. a 10. stol. bylo založeno v místech dnešního hradu a severovýchodní části města hradiště, jehož hranice je propsána do urbanistické struktury obloukem ulic Růžové a Mlýnské. Při hradišti vzniklo tržiště se souběhem významných cest z říše i z vnitrozemí: Chebská (z Würzburgu přes Cheb na Prahu), Královská (směrem na Loket a dále na Žatec), staré cesty přes Ašsko k dolnímu Labi a cesta přes Řezno, Salcburk až do Itálie. Asi v polovině 11. stol. bylo Chebsko ovládnuto hrabaty z Vohburku a včleněno do severní marky Svaté říše římské. První písemná zmínka o Chebu je z roku 1061, kdy se zde již vytvářely zárodky středověkého města. Za centrum této aglomerace je předpokládáno Jánské náměstí s doloženým kostelem sv. Jana Křtitele. Do tohoto období sahají pravděpodobně také počátky židovské osady, která později dala základ středověkému ghettu.

Skutečným městem se Cheb stal již v 1. pol. 12. stol., ale zásadním zlomem bylo získání Chebu do državy rodu Štaufů. Roku 1167 nechává Fridrich I. přebudovat starý hrad na mohutnou falc s novým opevněním a dochází také k dalšímu zahušťování zástavby. Počátkem 13. století je založen kostel sv. Mikuláše a jižně od něj velké nálevkovité tržiště. Středověké město se kontinuálně rozvíjelo a jeho vývoj byl završen vybudováním kláštera minoritů s kostelem Zvěstování Panny Marie (před 1247) a klarisek (před 1256) v jižní části města. Roku 1270 zničil téměř celé město požár. Při obnově jeho zástavby a opevnění docházelo zřejmě ke korekcím uliční sítě a vymezení jednotlivých prostorů - zejména náměstí (vznik tzv. Špalíčku). Do konce 13. století byly ve městě založeny komendy řádu německých rytířů a křižovníků s červenou hvězdou a klášter Dominikánů s kostelem sv. Václava. V souvislosti s konventem Dominikánů pravděpodobně zanikla přímá spojnice mezi Jánským náměstím a hlavním tržištěm. Na konci 13. stol. vznikl tzv. Václavský hrad propojený s Chebským hradem, který posílil strategické postavení kontrolující město a údolí řeky Ohře královskou mocí. Od konce 13. a během 14. století se půdorys města stabilizoval a zděná zástavba začala postupně vytlačovat dřevěné a hrázděné objekty. Město bylo silně opevněno s prstencem zvláště opevněných předměstí.

Od poloviny 15. století nastává velký rozkvět Chebu, který na rozdíl od utrakvistických Čech nebyl izolován od sousední katolické říše. Prosperita města pokračovala i přes 16. století. Ještě před počátkem třicetileté války bylo město postupně proměňováno v silnou pevnost, což vedlo k úplnému zániku starší předměstské zástavby. Roku 1631 a 1647 bylo město úspěšně obléháno nejprve saským a poté švédským vojskem a utrpělo silné válečné škody. Strategická poloha Chebu vedla k rozhodnutí přebudovat město v bastionovou pevnost. Staré jednoduché raveliny byly nahrazeny prstencem sedmi pětiúhelných bastionů a velkým ravelinem před Mostní bránou přičemž starý hrad byl přeměněn v pevnostní citadelu. Opevňovací práce trvaly až do roku 1740, ale v nastávající sedmileté válce byla dokončená fortifikace již z vojenského hlediska nedostatečná a tak byla pevnost roku 1742 poměrně lehce dobyta francouzským vojskem. Od poslední čtvrtiny 17. století se počal měnit také vnitřní obraz města novou výstavbou zničených dominantních budov. Roku 1652 vznikla severně od kostela sv. Mikuláše mohutná kolej jezuitů, po roce 1647 byl nově vystavěn klášter dominikánů s kostelem sv. Václava (v opačné orientaci oproti původnímu kostelu). Nově byl vybudován klášter klarisek s architektonicky neobvyklým kostelem sv. Kláry a částečně realizována byla přestavba staré radnice na náměstí Jiřího z Poděbrad. Největší proměnou prošlo množství měšťanských domů, jejichž fasády byly přestavěny do honosné barokní podoby. Roku 1809 byla pevnost zrušena a fortifikace byly v následujících letech rychle odstraněny. Kolem městského jádra vznikla okružní ulice (Obrněné brigády) a zánikem pevnostních bran a ravelinů došlo také ke změně napojení města na císařské silnice. Velkou změnou v jádru města bylo proražení jihovýchodní zástavby ukončující horní část náměstí ve 2. pol. 19. stol. dnešní třídou Svobody, která se stala poté hlavní osou nového města. Před polovinou 19. stol. byl rozsah předměstské zástavby velmi malý. V letech 1865 - 82 se Cheb stal jedním z nejdůležitějších železničních uzlů, což spolu s rozvojem průmyslu a střediskovou funkcí města vedlo také k významnému rozvoji zástavby, která se soustřeďovala vně historického jádra. Tato zástavba plynule navázala na historické jádro a plně využila trojitý prstenec komunikací v rozsahu zaniklých předměstí (Obrněné brigády - Komenského, Májové, Vrbenského - Evropské - Ašské). Ve vnitřním prstenci pak byly umísťovány reprezentativní městské budovy (divadlo, nový kostel, synagoga, úřady). Vně prstence se pak rozvíjely městské čtvrtě.

Po druhé světové válce, kdy byl Cheb významně zasažen válečnými operacemi, které se okrajově dotkly i historického jádra (mj. byla zničena budova kasáren u kostela sv. Mikuláše), došlo k plošným demolicím. Na uvolněných místech byly stavěny panelové domy, které se však většinou jako solitéry urbanisticky vymezují vůči původní zástavbě. Historické jádro bylo vládním usnesením z roku 1956 velkoryse asanováno a rekonstruováno. V poměrech Československa padesátých let a v kontextu vylidněného německého města jde o počín, který Cheb zachránil, a proto na něj nelze pohlížet pouze negativně. Při asanaci však bylo velké množství hodnot ztraceno, vnitrobloky byly důsledně "očišťeny" o dvorní části zástavby a nepřírozně sceleny, čímž byly některé stavby v podstatě přeměněny na kulisy vymezující ulice. Přesto dochované kulturní hodnoty zástavby jsou právem od roku 1981 plošně chráněny vyhlášením Městské památkové rezervace Cheb.

V dějinách dramatického vývoje města je důležité zdůraznit zlom ve 20. století. Průmyslová revoluce a úspěšnost techniky, která pro potřebu člověka dala k dispozici síly nezměrného měřítka v minulosti jen těžko představitelné, se těmito zásahy propisuje do podoby města. Radikální změny a jejich rychlý sled (válečné události, plošné přesídlení obyvatel, asanace historického jádra, demolice celých bloků zástavby) jsou v jeho historickém vývoji bezprecedentní a nesmí být pouze mementem kulturního barbarství, ale také připomínkou síly, kterou moderní společnost disponuje.

V roce 1994 se město přidalo k usnesení vlády k celostátnímu programu regenerace, vypracovalo program pro MPR Cheb a pak následovaly další, vždy schvalované v orgánech města.

Od roku 2004 je město Cheb členem Sdružení historických sídel, Čech, Moravy a Slezska, mezi jehož nejvýznamnější činnosti a aktivity patří, společně s ministerstvem kultury a ministerstvem pro místní rozvoj, program regenerace, z jehož prostředků čerpá město každoročně finanční prostředky na obnovu nemovitých kulturních památek jak ve svém vlastnictví, tak ve vlastnictví jiných vlastníků.

Od roku 1994 je v rámci programu regenerace udělována Cena za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ spojená s právem používat titul "Historické město roku". Město Cheb o tento titul usilovalo od roku 1997, za dlouholeté zásluhy v péči o kulturní památky jej získalo v roce 2014 a s ním i 1 mil. Kč na obnovu památek v roce 2015. V letošním roce se město opět po pěti letech může této soutěže zúčastnit.

Město Cheb opravuje památky ve svém vlastnictví, ale zároveň i pravidelně přispívá na obnovu památek ostatních vlastníků. Zájem o historické jádro města a zvýšení zájmu o jeho hodnoty zajistila realizace Krajinné výstavy v letech 2006, 2013, 2016 a od roku 2017 navázáním dalšími úpravami podél Ohře a přehrady Skalka v projektu Brána do nitra země. Terénní a zahradnické úpravy zanedbaných městských lokalit mají v Německu mnohaletou tradici, v Česku však šlo o ojedinělý a zcela unikátní projekt. Historie chebských zahradnických výstav sahá až do 19. století, a všechny tři předválečné výstavy uskutečněné v letech 1898, 1923 a 1931, se odehrály na stejném místě, v údolí řeky Ohře, ve „stínu“ hradeb románského hradu. Ve své novodobé historii město Cheb na tuto slavnou tradici navázalo již dvakrát a v souvislosti s dalším projektem pak vznikla zajímavá turistická, odpočinková a sportovní oblast na obou březích řeky Ohře, která nabízí bohaté vyžití pro návštěvníky i obyvatele města všech věkových kategorií.

A. Péče o kulturní památky v MPR nebo MPZ

Doplnit požadované údaje o písemný komentář a v případě vhodnosti i číselné vyjádření.

A.1.	Počet nemovitých kulturních památek na území MPR nebo MPZ na konci roku 2020. Rozloha MPR nebo MPZ v ha. (Informativní údaje.)
-------------	--

Na území MPR Cheb se nachází 197 nemovitých kulturních památek (dle údajů památkového katalogu). MPR Cheb má rozlohu 37 ha.

A.2.	Kulturní památky v MPR nebo MPZ, které byly na konci roku 2020 v havarijním stavu, včetně důvodu havarijního stavu a doby trvání tohoto stavu.
-------------	--

V historickém jádru města není žádný objekt v havarijním stavu.

A.3.	Kulturní památky v MPR nebo MPZ, které byly na konci roku 2020 nevyužívané, s uvedením důvodu jejich nevyužívání a doby trvání tohoto stavu.
<p>Jediným nevyužitou kulturní památkou je objekt středověké hranolové bašty, jejímž vlastníkem je město Cheb. Věž s ochozem je součástí městského opevnění. Je zpracován stavebně historický průzkum a projekt na jeho obnovu. Město zajišťuje pravidelnou údržbu objektu, je zabezpečen proti chátření. V rámci schválené přístavby městské knihovny, která se nachází v blízkosti v bývalém hradebním příkopu, bude věž využita jako součást areálu knihovny a františkánského kláštera. Realizace je ve fázi vydaného územního rozhodnutí.</p>	
A.4.	Kulturní památky v MPR nebo MPZ, jejichž oprava byla provedena nebo dokončena v roce 2020, se stručným uvedením rozsahu obnovy a účelu využití.
<ul style="list-style-type: none"> • Chebský hrad, obnova zastřešení nad jihozápadními kasematy, zpřístupněný objekt v majetku města Cheb, • kostel sv. Kláry, zahájení obnovy střechy a krovu, zpřístupněný objekt, zpřístupněný objekt v majetku města Cheb, • obnova bytového fondu (údržba) v městské památkové rezervaci v MPR Cheb v domech v majetku města Cheb, • městský dům č.p. 474, náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 29, zahájení obnovy střechy a krovu, bytový dům v majetku města Cheb • městský dům č.p. 220, Kamenná 7, Cheb, obnova uliční fasády, bytový dům v soukromém vlastnictví, • městský dům č.p. 410, Židovská 5, Cheb, oprava střechy, bytový dům v soukromém vlastnictví, • městský dům č.p. 443, Dlouhá 17, Cheb, oprava vnitřních chodeb a repase vstupních dveří, bytový dům s nebytovými prostory, v soukromém vlastnictví, • městský dům č.p. 23, Dlouhá 38, Cheb, obnova dvorní fasády, výměna oken, bytový dům s nebytovými prostory, • městský dům č.p. 409, Jakubská 1, Cheb, výměna části špaletových oken v uliční fasádě, výměna vstupních schodů do domu, bytový dům s nebytovými prostory v soukromém vlastnictví, • městský dům č.p. 226, Mikulášská 2, Cheb, obnova střechy s opravou krovu, bytový dům v soukromém vlastnictví, • městský dům č.p. 355, Růžová 16, Cheb, obnova vikýřů včetně osazení oken, obnova komínů a uliční fasády, bytový dům v soukromém vlastnictví, • městský dům č.p. 239, Kollárova 5, Cheb, výměna vstupních dveří, repase zadních dveří, opravy uliční a dvorní fasády, obnova střechy, bytový dům v soukromém vlastnictví, • městský dům č.p. 43, Dlouhá 8, Cheb, výměna oken, bytový dům v soukromém vlastnictví, • městský dům č.p. 39, Dlouhá 18, Cheb, výměna dvou oken, bytový dům v soukromém vlastnictví. 	
A.5.	Objekty, u kterých došlo v roce 2020 ke zrušení prohlášení za kulturní památku, s uvedením důvodu (např. havarijní stav, z důvodu nové výstavby, demolice, neodborné obnovy atd.)
<p>V rámci památkové rezervace nebylo u žádné kulturní památky zrušeno prohlášení za kulturní památku.</p>	
A.6.	Objekty, u kterých došlo v roce 2020 k prohlášení za kulturní památku, s uvedením důvodu. Uveďte, v kolika případech nebylo řízení dosud ukončeno, anebo objekt nebyl prohlášen za kulturní památku.
<p>V rámci památkové rezervace nebyl žádný objekt v roce 2020 prohlášen za kulturní památku.</p>	

B. Péče o ostatní objekty v MPR nebo MPZ:

Doplnit požadované údaje o písemný komentář a v případě vhodnosti i číselné vyjádření.

B.1.	Budovy v MPR nebo MPZ, které jsou ke konci roku 2020 v havarijním stavu (bez rozdílu vlastníka či charakteru objektu), včetně důvodu havarijního stavu a doby trvání tohoto stavu.
-------------	--

Na území městské památkové rezervace není žádný objekt v havarijním stavu.

B.2.	Budovy v MPR nebo MPZ, jejichž oprava byla provedena nebo dokončena v roce 2020, se stručným uvedením rozsahu obnovy a účelu využití.
-------------	---

Mimo obnovy bytového fondu města v majetku města Cheb (údržby), bylo obnoveno 28 oken v domě č.p. 380, Jakubská 4, Cheb, s poskytnutím dotace z majetku města Cheb, na památkově nechráněné objekty v městské památkové rezervaci Cheb.

B.3.	Budovy v MPR nebo MPZ, které byly v roce 2020 demolovány, s uvedením důvodu demolice.
-------------	---

V roce 2020 nebyly na území městské památkové rezervace Cheb demolovány žádné památkové objekty.

C. Ostatní akce ovlivňující stav MPR nebo MPZ

C.1.	Charakterizujte stav parků, veřejných prostranství v MPR nebo MPZ (např. povrchy komunikací, veřejné osvětlení, městský mobiliář, stav zeleně apod.) v roce 2020. Uveďte významné akce, které byly v letech 2010-2020 podniknuty ke zlepšení stavu.
-------------	---

Na území městské památkové rezervace je pravidelně vykonávána údržba všech trávnickových ploch, parky jsou udržovány ve městě pravidelně. Cheb zdobí krásná květinová výzdoba, kterou obdivují příjezdějící turisté. Veřejné osvětlení je udržováno a současně s mobiliářem. Mobiliář je vhodně doplňován podle potřeby. Ve sledovaném období došlo k opravám komunikací na Růžovém kopečku, v Hradební ulici, v ulici Obrněné brigády, v Jateční ulici, v Židovské ulici.

C.2. Charakterizujte hlavní závady životního prostředí v MPR nebo MPZ v roce 2020. Uveďte významné akce, které byly v letech 2010 - 2020 podniknuty ke zlepšení stavu (čističky, prohlášení chráněných území, působení neziskových organizací, dobrovolníků atd.)

Stav životního prostředí se v historickém jádru města zlepšil. Na území MPR není žádná větší kotelna na pevná paliva, řada domů je vytápěna centrálně. Je snahou města, aby objekty v majetku města byly připojovány na centrální vytápění. Vytápění bytů a provozoven je z 90 procent plynové.

C.3. Charakterizujte stav technické infrastruktury v roce 2020 a uveďte hlavní investiční akce v MPR nebo MPZ v letech 2010 - 2020 (kanalizační síť, vodovodní řad, plynovod, elektrické vedení atd.).

Stav technické infrastruktury je na dobré úrovni díky tomu, že město Cheb postupně vynakládá prostředky na její obnovu. Byla opravena řada ulic, včetně sítí a veřejného osvětlení, např. na Růžovém Kopečku, Hradební ulici, v ulici Obrněné brigády, v Jateční ulici, v Židovské ulici. Obnovovány jsou i dvorní trakty. Další obnova komunikací se připravuje.

D. Péče o obyvatele a návštěvníky MPR nebo MPZ

Doplnit požadované údaje o písemný komentář a v případě vhodnosti i číselné vyjádření (je vhodné uvést např., zda je zřízen městský informační systém, naučné stezky atd.).

D.1.	Počet trvale hlášených obyvatel v MPR nebo v MPZ.		
	2010	3646	2020
			3725

D.2.	Je v obci/městě/městské části hl. města Prahy zřízeno infocentrum? Jaké služby nabízí návštěvníkům, jakou má provozní dobu atp.?
<p>Město má velmi dobře fungující Turistické infocentrum, které sídlí v historickém domě Limbecků na nároží ulice Jateční a náměstí Krále Jiřího z Poděbrad. Zřizovatelem je město Cheb. Jeho činnost je rozsáhlá a pro město nezbytná. Zajišťuje propagaci města v publikacích, médiích a na veletrzích, vydává řadu publikací a informačních letáčků, poskytuje služby pro návštěvníky a hosty, organizuje semináře. Spolupracuje na kulturních a společenských akcích. Otevřeno je celoročně každý den. Turistické infocentrum organizuje a zajišťuje provoz prohlídkové trasy „Pod střechami chebských domů“. Trasa, která je jediná svého druhu v celé republice, představuje vzácné historické krovky, technické památky vysoké historické hodnoty, zkonstruované v různých staletích.</p> <div data-bbox="710 660 853 896" style="text-align: center;"> </div>	
D.3.	Kulturní památky, které byly <i>nově</i> zpřístupněny veřejnosti v MPR nebo MPZ v roce 2020 a s jakým zaměřením (kulturně výchovným, společenským atd.).
<p>V roce 2020 nebyly na území památkové rezervace nově zpřístupněny veřejnosti žádné kulturní památky.</p>	
D.4.	Občanské vybavení v MPR nebo MPZ (ubytovací, stravovací, obchodní síť, zdravotnická, tělovýchovná, kulturní zařízení, dopravní obslužnost, parkování a další – uveďte obecně jejich přírůstky nebo úbytky v hodnoceném období).
<p>Ubytovací zařízení nejsou v rámci historického centra dostatečná. Stravovacích zřízení v posledních letech přibývalo, s nimi i vkusné předzahrádky. Zdravotnická zařízení jsou v dosahu centra. Tělovýchovná zařízení sloužící obyvatelům na celém území města jsou hodnocena jako dobrá. Parkování v historickém centru je problematické. Město Cheb hledá řešení dlouhodobě.</p>	
D.5.	<p>Propagace Programu regenerace MPR nebo MPZ na webových stránkách obce/města/městské části hl. města Prahy. Prezentace MPR nebo MPZ a kulturních památek, nacházejících se v obci/městě/městské části hl. města Prahy na webových stránkách obce/města/městské části hl. města Prahy - informace pro návštěvníky MPR nebo MPZ. Informace občanům obcí a měst a městských částí hl. města Prahy s MPR a MPZ, týkající se památkové péče včetně programů na obnovu kulturních památek na webových stránkách obce/města/městské části hl. města Prahy. Odkaz na příslušné webové stránky.</p>
<p>Úroveň prezentace Městské památkové rezervace Cheb a propagaci Programu regenerace MPR a MPZ považujeme za velmi dobrou.</p> <p>Odkaz na příslušné <u>www.stránky</u>: https://www.cheb.cz http://www.cheb.cz/pamatkova-pece/ds-21339/pl=56216 http://kalendar.cheb.cz http://encyklopedie.cheb.cz http://tic.cheb.cz/ http://valdstejnske-slavnosti.eu http://hrad-cheb.cz http://www.chebskevanoce.cz http://www.historickycheb.cz/cs/projekty</p>	

V roce 2013 byla veřejnosti představena nová elektronická Interaktivní encyklopedie města. Památky jsou přehledně rozříděny do kategorií, v nichž lze vyhledávat podle různých kritérií, i fulltextově. Textové informace jsou bohatě doplněny historickými i současnými fotografiemi a videosoubory včetně velmi atraktivních leteckých záběrů. V encyklopedii ovšem zájemci nenajdou jen informace o památkách, ale také o zdejších významných událostech, které jsou uspořádány do přehledné časové osy, i o více než pěti stovkách osobností prezentovaných již v rámci projektu 950 tváří a osudů z Chebu. Encyklopedie je zpracována ve třech jazykových mutacích, vedle češtiny také v němčině a angličtině. Aplikace má sloužit nejen odborníkům, ale především široké veřejnosti. U jednotlivých památek jsou proto k dispozici také turistické informace - otevírací doby, ceny vstupného apod.

Město Cheb vydává měsíčník Radniční listy.

E. Společenský život

E.1. Občanská sdružení, nadace, spolky, umělecké soubory působící v obci či městě podporující regeneraci památek, jejich prezentaci a využití s uvedením jejich konkrétních aktivit v roce 2020.

Na podporu záchrany kulturních památek vznikl Nadační fond Historický Cheb. Zřizovatelem nadačního fondu je město Cheb. Vznik fondu byl iniciován finančním darem, který město obdrželo od Antona Harta, zachránce poutního místa Marie Loreto ve Starém Hrožňatově ve vlastnictví římskokatolické církve. Město Cheb přispívá do fondu každoročně částkou 500 tisíc. Z popudu Nadačního fondu Historický Cheb, za pomoci města Chebu a Ministerstva kultury ČR byly zajištěny prostředky na obnovu věží kostela sv. Mikuláše, které byly zničeny na konci druhé světové války. Dlouholetá myšlenka tak byla v roce 2008 uskutečněna za velké účasti veřejnosti. V roce 2010 inicioval Nadační fond Historický Cheb vyhlášení sbírky na romantický altánek, který původně stával na Zlatém vrchu a sloužil jako vyhlídka na Cheb. Městský Nadační fond Historický Cheb dokončil v závěru července roku 2014 úpravy okolí památníku před mostem do Hájů v ulici Osvození, kde se od roku 1874 do zničení nacisty v roce 1944 nacházel židovský hřbitov. V roce 2014 uskutečnil Nadační fond Historický Cheb obnovu zdevastovaného hřbitova zaniklé obce Krásná Lípa. Hřbitov leží v těsném sousedství cyklostezky do Německa po bývalé slapanské trati. Od roku 2016 se mimo jiné věnuje nadační fond prezentaci kulturních a historických hodnot souboru krovů v měšťanských domech nazvané „Historické krovky – chebský fenomén“. Za uskutečnění prohlídkové trasy po chebských krovech, včetně vydání publikace a realizace výstavy obdržel nadační fond s městem Cheb v roce 2018 cenu Národního památkového ústavu „PATRIMONIUM PRO FUTURE“.

Významným krokem bylo založení **Nadace Chebský les** v roce 2013. Její výnosy jsou určeny k podpoře projektů na území města Chebu a v regionu Chebsko na obou stranách hranice, které se vztahují ke kulturním tradicím, historii a projektům, které rozvíjejí spolupráci na obou stranách hranice hlásících se k městu Cheb a regionu Chebsko - bez ohledu na národnost.

Na Chebsku se hrálo divadlo v němčině už v 15. století. V roce 1775 se v Chebu poprvé objevila skupina profesionálních herců, která vystoupila v radničním sále, kde se většinou hrálo až do roku 1850. Budova **městského divadla** byla slavnostně otevřena v roce 1874. Navrhl ji architekt Vincenc Pröckl a postavil stavitel Karl Haberzettel. V letech 1970–1989 se divadlo stalo útočištěm pro divadelníky, kteří měli být v Praze z politických důvodů zapomenuti. V roce 1992 se město Cheb stalo zřizovatelem divadla a díky jemu divadlo stále žije. Budova divadla slouží nejen stále scéně a hostujícím souborům, ale také k různým veřejným a společenským akcím města. V roce 2011 jsme oslavili 50 let od založení stálé profesionální scény našeho Západočeského divadla Cheb.

Mládežnický dechový orchestr při ZUŠ Jindřicha Jindřicha v Chebu byl založen v roce 1958 dirigentem Václavem Kučerou. Z původních 12 členů se soubor postupem času rozrostl až na 60-80členný dechový orchestr. V celostátních soutěžích dechových orchestrů škol umění získal Cheb několikrát první místo. Mezi země, ve kterých orchestr vystupoval, patří Rakousko, Maďarsko, země bývalé SSSR, Německo, Dánsko, Belgie, Holandsko, Švédsko, Norsko, Bulharsko, Francie, Itálie, Švýcarsko, Kanada, Malajsie, Čína, Amerika. 23. ročník jediného festivalu mládežnických dechových orchestrů v ČR FIJO, konající se jednou za 2 roky v Chebu musel být v červnu v roce 2020 z hlediska celostátních opatření zrušen.

Z hlediska **kulturního využití** jsou v Chebu stabilní kulturní instituce, které sídlí v nejvýznamnějších památkových objektech, s mnohaletou tradicí.

Chebské muzeum (příspěvková organizace Karlovarského kraje) sídlí v budově v majetku města. Muzeum bylo založeno z rozhodnutí městského zastupitelstva v lednu 1873, čímž se řadí mezi vůbec nejstarší regionální muzea v Čechách.

V současné době patří Muzeum Cheb se svými přibližně 100 000 sbírkovými předměty, bohatými dokumentačními fondy a také s obsáhlou studijní knihovnou k předním muzejním zařízením v České republice.

Přes každoročně probíhající rekonstrukce je k mnoha kulturním akcím využíván i **Chebský hrad**. Část větších koncertů, které byly dříve pořádány na hradě, se přestěhovala do podhradí na Krajinku, což je z hlediska ochrany historického areálu vhodnější. Na hradě jsou pořádány spíše tematické, historické akce pro rodiny s dětmi a další skupiny. Hrad byl v roce 2017 prohlášen za Národní kulturní památku.

V barokním objektu tzv. Nové radnice na náměstí Krále Jiřího z Poděbrad se nachází **Galerie výtvarného umění (GAVU)**, která prezentuje zejména české malířství. Od roku 2013 je zde unikátní sbírka gotického sochařství. Budova radnice je v majetku města Cheb. V roce 2016 bylo otevřeno **Retromuseum**, které je pobočkou galerie, zaměřené na poválečný design s přesahy k dalším disciplínám (architektura, hudba) a k životnímu stylu. Vzniklo během necelých dvou let mezi březnem 2014 a únorem 2016 díky podpoře města Chebu, které pro něj zdarma poskytlo budovu tzv. Schillerova domu. Jeho oprava byla financována z prostředků Evropské unie - ROP Severozápad a Karlovarského kraje, zřizovatele GAVU Cheb.

Retromuseum Cheb

ŽIVOTNÍ STYL A DESIGN V ČSSR

Výstavní a koncertní síň Klára na Františkánském náměstí, která byla v roce 2003 kompletně opravena byla do roku 2014 v majetku Karlovarského kraje. Od roku 2014 je objekt kostela sv. Kláry v majetku města Cheb. Objekt je veřejnosti přístupný.

Kostel sv. Bartoloměje, který je ve vlastnictví Řádu křížovníků s Červenou hvězdou. Od roku 2013, kdy je ve správě města Cheb, je příležitostně otevírán veřejnosti. Je zde byla instalována výstava církevních rouch s přehledem historie.

Městská knihovna přešla v roce 2003 do majetku města Chebu. Objekt, ve kterém sídlí, byl v roce 2010 prohlášen za kulturní památku. Od roku 2012 zde probíhali. Městská knihovna vedle své knihovnické činnosti pořádá také řadu kulturních akcí a přednášek. budovy, na odvodnění objektu a **Státní okresní archiv** sídlí stále v bývalém areálu kláštera Klarisek a v části františkánského kláštera. V současné době jedná s městem Cheb o pronájmu dalších prostor ve Františkánském klášteře.

Světověznámá **Galerie fotografie G4**, jejíž zřizovatelem je Karlovarský kraj, sídlí v nově opraveném Špýcharu na Františkánském náměstí.

V roce 2008 koupilo město Cheb objekt **Svoboda** v blízkosti městské památkové rezervace. Otevřen byl po jeho rozsáhlé rekonstrukci v prosinci roku 2011 jako nový kulturní stánek.

Ke kulturním účelům je také využíván **kostel sv. Mikuláše** na Kostelním náměstí, který je v majetku církve a v současné době zde probíhají rozsáhlé opravy.

Františkánský kostel Zvěstování Panny Marie, který je od roku 2004 v majetku města, se od té doby využívá pro mnohé kulturní a společenské akce po celý rok a zároveň zde probíhají oprav v rámci finančních možností města.

Nabytím tzv. **městského dvora** do majetku města a františkánského kláštera v roce 2006 vzniklo společně s kostelem, Hradební věží, Klášterní zahradou a městským dvorem rozsáhlé kulturní centrum, které je již dnes zčásti využíváno pro výstavy a koncerty. V části byl vybudován archiv městského úřadu. V současné době jsou v městském dvoře umístěny modely krovů, které budou prezentovány v rámci prohlídek chebských krovů.

E.2. Akce, které se vztahují k akcím obnovy kulturních památek z Programu regenerace MPR a MPZ, nebo využívají a rozvíjejí místní tradice (trhy, soutěže, setkání rodáků, poutě, oslavy místních svátků atd.).

Z tradičních akcí se letos ve městě uskutečnil, byť omezeně jen festival „**Chebské dvorky**“, který se tradičně odehrává po celé památkové rezervaci a se svými kulturními vystoupeními nejrůznějších hudebních žánrů, pracemi výtvarných umělců, sochařů a fotografů má vždy t velký úspěch a velkou návštěvnost. Pořadatelem akce je G 4, galerie fotografie. Návštěvníci ze širokého okolí mají možnost nahlédnout do neobvyklých zákoutí města, která navíc ožívají vystavenými uměleckými artefakty, módními přehlídkami, divadelním nebo hudebním vystoupením.

Od roku 2012 pořádá město Cheb velkolepé **vánoční trhy**, které přitahují do centra Chebany i návštěvníky z jiných měst včetně sousedního Německa. Volně přístupné přírodní ledové kluziště před Špalíčkem, tržiště s desítkami dřevěných stánků s nabídkou typického adventního zboží, krásně nazdobený vánoční stromy i celé náměstí a centrum města. Letos jsme se museli obejít bez doprovodného kulturního programu.

E.3. Zájem podnikatelské sféry o záchranu a využití místních významných památkových objektů (zda se podílí na financování jejich obnovy nebo je jen využívají pro své aktivity včetně výše podílu soukromých prostředků na obnově památek v roce 2020 - konkrétní objekty s vyznačením finančních nákladů).

Město Cheb se snaží vytvářet podmínky pro zvýšení zájmu občanů a podnikatelů o rozvoj a regeneraci historického jádra. Zlepšila se spolupráce mezi Turistickým infocentrem a místními podnikateli. V roce 2020 bylo jako každoročně vyhověno žadatelům o příspěvky na opravy památkově chráněných domů, které vyžadovaly opravu. Je snahou města pořádat farmářské, velikonoční i vánoční trhy. V letošním výjimečném roce je situaci podnikatelů a to nejen v městské památkové rezervaci komplikovaná.

F. Finanční účast na obnově památkových objektů v roce 2020

F.1.	Částka z rozpočtu obce/města/městské části hl. města Prahy, věnovaná na obnovu památek v roce 2020 a v kolika případech (údaje zaokrouhlit):		
Rozpočet	Počet akcí	Kč (tis.)	Poznámka
Celkem na území obce /města	10	13 315	
Z toho na území MPR nebo MPZ	10		
Památky v jiném než obecním vlastnictví (na území MPR nebo MPZ)	1		
Podíl finančních prostředků z celkového objemu výdajů rozpočtu obce/města/městské části hl. města Prahy, na obnově památek v roce 2020 na území obce/města/městské části hl. města Prahy v %	1, 7%		
F.2.	Částka z rozpočtu Ministerstva kultury v rámci Programu regenerace MPR a MPZ v roce 2020 s uvedením konkrétní akce (rozepište samostatně). Jako přílohu uveďte tabulku rekapitulace akcí obnovy připravovaných v Programu regenerace MPR a MPZ na rok 2020, která byla přílohou Anketního dotazníku na rok 2020.		

Akce		Kč (tis.)
•	městský dům č.p. 410 , Židovská 5, Cheb, oprava střechy, bytový dům v soukromém vlastnictví,	104
•	městský dům č.p. 443 , Dlouhá 17, Cheb, oprava vnitřních chodeb a repase vstupních dveří, bytový dům s nebytovými prostory, v soukromém vlastnictví,	79
•	městský dům č.p. 23 , Dlouhá 38, Cheb, obnova dvorní fasády, výměna oken, bytový dům s nebytovými prostory,	469
•	městský dům č.p. 409 , Jakubská 1, Cheb, výměna části špaletových oken v uliční fasádě, výměna vstupních schodů do domu, bytový dům s nebytovými prostory v soukromém vlastnictví,	104
•	městský dům č.p. 226 , Mikulášská 2, Cheb, obnova střechy s opravou krovu, bytový dům v soukromém vlastnictví,	137
•	městský dům č.p. 239 , Kollárova 5, Cheb, výměna vstupních dveří, repase zadních dveří, opravy uliční a dvorní fasády, obnova střechy, bytový dům v soukromém vlastnictví,	151
•	městský dům č.p. 43 , Dlouhá 8, Cheb, výměna oken, bytový dům v soukromém vlastnictví,	71
•	celkem	1 115
F.3.	Částka z jiných zdrojů (kraj, stát, EU) - uvést, zda bylo požádáno na rok 2020 o finanční prostředky z jiných zdrojů a zda-li byly finanční prostředky získány a využity.	
	Akce	Kč (tis.)
	Chebský hrad 1. etapa	20 649
		IROP
		Zdroj

G. Koncepční příprava regenerace

G.1.	Územní plán /stav rozpracovanosti, datum schválení, evidence dle § 162 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), na internetových stránkách Ústavu územního rozvoje http://www.uur.cz/ .
	Zastupitelstvo města Chebu, jako věcně příslušný správní orgán ve smyslu ustanovení § 6 odst. 5 písm. c) stavebního zákona vydalo opatření obecné povahy - Územní plán Cheb svým usnesením č. 155/39/2014 ze dne 4. září 2014 v souladu s ustanovením § 54 odstavec 2 stavebního zákona a v souladu s ustanoveními § 171 a § 172 správního řádu. ÚP Cheb nabyl účinnosti dne 23. září 2014. Územní plán respektuje kulturní hodnoty - nemovité kulturní památky a archeologická naleziště. Navrhuje prostorovou a plošnou regulaci území MPR Cheb tak, aby byl zachován historický charakter a urbanistická struktura zástavby historického jádra města. V území bezprostředně navazujícím na hranici MPR Cheb se navrhuje prostorová regulace nové zástavby tak, aby nebyla porušena historická silueta města a nebyly ohroženy historické dominanty. Mimo www.uur.cz je vyvěšen na stránkách města Cheb www.cheb.cz .
G.2.	Regulační plán MPR nebo MPZ anebo územní studie MPR nebo MPZ /dle § 30 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění/. Stav rozpracovanosti, datum schválení zastupitelstvem, evidence dle § 162 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), na internetových stránkách Ústavu územního rozvoje http://www.uur.cz , příp. plán ochrany MPR nebo MPZ /dle § 6a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů/. Stav rozpracovanosti, datum vydání opatření obecné povahy krajem.

Regulační plán byl v minulosti zpracován jako návrh, pro komplikovaný schvalovací proces nebyl nikdy realizován. Zájem o zpracování plánu ochrany město Cheb vyjádřilo a zatím jedná o spolupráci s Krajským úřadem Karlovarského kraje. V současné době je zpracovávána územní studie na řešení území v Městské památkové rezervaci Cheb v lokalitě, Mikulášská, Mlýnská, Křížovnická.

G.3.

Program regenerace MPR a MPZ (aktuálnost dokumentu, kvalita, datum schválení zastupitelstvem a datum jeho poslední aktualizace).

Oficiálně bylo historické jádro města Chebu, bylo prohlášeno až výnosem č. 11 Ministerstva kultury České socialistické republiky ze dne 6. října 1981, pod č.j. 16429/84-VI/1 za Městskou památkovou rezervaci Cheb s cílem zabezpečit zvýšenou ochranu jednomu z nejstarších měst, které je významným souborem památek architektury od doby románské po 19. století.

V poválečném období se o prohlášení památkové rezervace v Chebu jedná v rámci uspořádání státní památkové péče již v roce 1950 a 1958, podařilo se to však až v roce 1981.

Usnesením vlády v roce 1956 byla zahájena v historickém jádru největší akce v rámci záchrany městského historického celku na našem území. Cílem bylo: „Zachovat Cheb jako historickou, kulturní a uměleckou památku světového významu..... a získat rekonstrukci co největší počet kancelářských míst a bytových jednotek“ (Akad. arch. Vladislav Fojtl, SURMO, 1984).

Usnesením vlády ČR č. 209/1992 ze dne 25.3.1992 byl stanoven Program regenerace městských památkových rezervací a zón, jehož cílem bylo aktivizovat města k regeneraci jejich historických center (dále jen program regenerace).

Jednou z podmínek pro získání finančních prostředků z tohoto programu je schválený Program regenerace městské památkové rezervace Cheb (dále jen MPR).

Program regenerace je koncepční materiál, který přispěje jako pomůcka pro orientaci v problematice zásahů uvnitř historického jádra. Jedná se o otevřený materiál, který má sloužit jako podklad pro rozpracování jednotlivých součástí MPR Cheb, obnovy domů, dostavba bloků, doprava, parkování, zeleň, atd.

V roce 1994 se město přidalo k usnesení vlády k celostátnímu programu regenerace, vypracovalo program pro MPR Cheb a pak následovaly další, vždy schvalované v orgánech města. Poslední „Program regenerace na léta 2016 – 2020“ byl zpracovaný Atelierem Soukup OPL Švehla s.r.o.

V současné době připravilo město Cheb již svůj šestý program, který by měl sloužit především jako základní, výchozí materiál. Na základě konkrétních usnesení orgánů města Chebu, pak bude možné v závislosti na schváleném rozpočtu města, v těsné spolupráci jednotlivých odborů postupně zajišťovat celý program regenerace.

Program regenerace městské památkové rezervace Cheb na léta 2020 – 2025 byl schválen Zastupitelstvem města Cheb dne 19.11.2020 usnesením č. 502/16/2020, zpracovaný Ing. akad. arch. Hanou Zachovou v roce 2019.

G.4.	Veřejně dostupný Program rozvoje obce, včetně začlenění regenerace území MPR nebo MPZ (stav rozpracovanosti, datum schválení, zveřejnění např. v databázi Obce PRO apod.). Další dokumenty využívané při realizaci regenerace MPR nebo MPZ (strategie CLLD, ITI, IPRU).
-------------	---

Strategický plán rozvoje na období 2019-2014

<https://www.cheb.cz/strategicke%2Ddokumenty/ms-83343/pl=83343>

Město Cheb - generel zeleně

Strategický plán rozvoje sportu a volnočasových aktivit

Koncepce zvýšení bezpečnosti města

https://www.cheb.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=5091&id_ktg=34996&n=mesto%2Dcheb%2Defektivni%2Dverejna%2Dsprava

H. Závěrečný komentář pro vývoj území MPR nebo MPZ

- Stručně zhodnotit vývoj území MPR nebo MPZ z pohledu památkové péče, popsat celkový dojem z obrazu a funkcí území MPR nebo MPZ včetně veřejných prostranství, zeleně atd., provést hodnocení z pohledu obyvatel, návštěvníků, podnikatelů, atp.
- Zhodnotit stav a způsob regulace reklamy na území MPR nebo MPZ.
- Další zdroje finančních prostředků získané na obnovu kulturních památek v MPR nebo MPZ prostřednictvím veřejných sbírek, neziskových organizací, sponzorských darů apod.
- Uvést, zda ve městě/obci/městské části hl. města Prahy existuje vlastní fond pro území MPR nebo MPZ
 - a) na obnovu kulturních památek,
 - b) na opravu nepamátkových objektů.

Z hlediska vývoje území a současného stavu z hlediska památkové péče patří Cheb k velmi dobře hodnoceným městům. Stav památek a ostatních budov se zlepšil. Snahou města je zlepšovat veřejná prostranství, zeleň, dopravu, parkování, ale bezpečnost a pořádek. Město se snaží o pravidelnou péči o památky ve svém vlastnictví, ale i ostatních vlastníků. Podnikatelům, nejen v historickém centru se snaží vycházet vstříc. V rámci provozoven v MPR Cheb přispívá na vývěsní štíty, ale i na obnovu památek i nepamátkových objektů.

Schválil: Mgr. Antonín Jalovec, starosta

Datum 15.12.2020

Podpis:

